

សំណួរ - ចម្លើយ

ICT

Information and Communication Technology

សំណួរត្រៀមប្រឡងត្រួតពិនិត្យមូលដ្ឋាន

១២+២

សំណួរ-ចម្លើយ ICT

1. តើអ្វីទៅដែលហៅថាកុំព្យូទ័រ?

ចំ: កុំព្យូទ័រ គឺជាម៉ាស៊ីនអេឡិចត្រូនិច ដែលអាចឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់បញ្ចូលព័ត៌មាន រក្សាទុកព័ត៌មាន និងបញ្ចេញព័ត៌មានខាងក្រៅ ជាពិសេសអ្នកធ្វើការផ្នែករដ្ឋបាលបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

2. តើកុំព្យូទ័រមានប៉ុន្មានប្រភេទ ?

ចំ: កុំព្យូទ័រមានប្រភេទដូចជា:

- Desktop ឬ PC ៖ គឺជាប្រភេទកុំព្យូទ័រលើតុ ដែលគេប្រើច្រើនជាងគេបំផុត។ កុំព្យូទ័រប្រភេទនេះអ្នកអាចយកទៅប្រើតាមផ្ទះ សម្រាប់ធ្វើកិច្ចការអ្វីមួយ ឬប្រើដើម្បីការងារជំនួញក៏បាន។
- Workstations ៖ វាមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងកុំព្យូទ័រលើតុដែរ តែខុសគ្នាត្រង់វាមានលក្ខណៈប្រសើរត្រង់បច្ចេកទេស និងសមត្ថភាពខ្ពស់ជាង បើប្រៀបធៀបនឹងកុំព្យូទ័រលើតុ ក្នុងដំណើរការការងារដូចជា ការកែសម្រួលវីដេអូ ការប្រើក្រាហ្វិកខ្ពស់ជាដើម។ល។
- Laptop ឬ Notebooks ៖ ជាកុំព្យូទ័រចល័ត ឬកុំព្យូទ័រយួរដៃ ដែលស្រាល ហើយមានថ្មប្រើបានរយៈពេលវែង និងអាចប្រើជាកុំព្យូទ័រលើតុ ព្រោះវាមានសមត្ថភាពរបស់ពួកវាប្រហាក់ប្រហែលនឹងកុំព្យូទ័រលើតុដែរ។
- Servers ៖ ជាកុំព្យូទ័រមួយ ដែលបានអភិវឌ្ឍទៅជាកុំព្យូទ័រកណ្តាល ហើយសម្របសម្រួលភារកិច្ចដែលដើម្បីកាត់បន្ថយតម្រូវការជាច្រើននៅលើកុំព្យូទ័រ (PC) របស់អ្នក។ តាមធម្មតា ម៉ាស៊ីន Sever ត្រូវបានតភ្ជាប់ទៅកាន់កុំព្យូទ័រ របស់អ្នកប្រើតាមរយៈ LAN។

3. តើធាតុផ្សំសំខាន់ៗរបស់កុំព្យូទ័រមានអ្វីខ្លះ ?

ចំ: ធាតុផ្សំសំខាន់ៗរបស់កុំព្យូទ័រមាន ៤ ដូចជា ម៉ូនីទ័រ (Monitor), ក្តាចុច (Keyboard), ធុងប្រព័ន្ធ (System Unit), កណ្តុរ (Mouse)។

- ម៉ូនីទ័រ (Monitor) ៖ ជាឧបករណ៍សម្រាប់បង្ហាញព័ត៌មានដែលអ្នកប្រើប្រាស់ឲ្យបានឃើញពីលទ្ធផល ដែលពួកគេបានធ្វើការងារតាមរយៈឧបករណ៍បង្ហាញព័ត៌មានដើម្បីអាចឲ្យគេពិនិត្យទៅលើទិន្នន័យនោះ។
- ក្តាចុច (Keyboard) ៖ ជាឧបករណ៍សម្រាប់បញ្ចូលព័ត៌មាន ដែលគេតែងតែប្រើប្រាស់ជាញឹកញាប់សម្រាប់ផ្តល់ឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់វាយបញ្ចូលព័ត៌មាន ឬពាក្យបញ្ជាដើម្បីឲ្យកុំព្យូទ័រអនុវត្តតាម។
- ធុងប្រព័ន្ធ (System Unit) ៖ មានសមាសធាតុដែលអាចទទួលយកទិន្នន័យទុក និងដំណើរការទិន្នន័យ។
- កណ្តុរ (Mouse) ៖ ជាឧបករណ៍បន្ថែមមួយដែលអាចឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់បញ្ចូលព័ត៌មាន ឬជ្រើសរើស Item ណាមួយរបស់កម្មវិធី ហើយអាចឲ្យយើងមើលឃើញនៅលើ Screen។

4. តើកុំព្យូទ័រដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច ?

ចំ: ដំណើរការរបស់កុំព្យូទ័រ Mouse ឬ Keyboard បានបញ្ចូលទិន្នន័យទៅតាម CPU បន្ទាប់មកទៀត CPU ធ្វើការបញ្ចូលទិន្នន័យទៅ Output តាមរយៈ Monitor ហើយ CPU ក៏មានការបញ្ចូលទិន្នន័យទៅរក្សាទុកក្នុង Hard Drive ឬ Floppy Disk ពេលកុំព្យូទ័រកំពុងដំណើរទិន្នន័យត្រូវបានរក្សាទុកក្នុង RAM តែពេលកុំព្យូទ័រឈប់ដំណើរទិន្នន័យត្រូវបានរក្សាទុកក្នុង Hard Drive។

5. តើកុំព្យូទ័រចែកចេញជាប៉ុន្មានផ្នែកសំខាន់ៗ?

ចំ: កុំព្យូទ័រចែកចេញជាប៉ុន្មានផ្នែកសំខាន់ៗ គឺ Hardware និង Software។

- Hardware ៖ ជាឧបករណ៍រូបសាស្ត្រ ឬជាឧបករណ៍ផ្នែករឹងនៃកុំព្យូទ័រ ដែលអ្នកអាចមើលឃើញ និងប៉ះពាល់បាន។ Hardware មិនអាចដំណើរការបានឡើយដោយគ្មាន Software។

Hardware មាន៖

- ឧបករណ៍បញ្ចូលព័ត៌មាន (Input Device) ៖ Mouse, Keyboard, Scanner, Camera, Barcode Reader, Gamepad, Joystick, Microphone, Webcam, Touchpads, Pen Input, Electronic Whiteboard, ...។
- ឧបករណ៍បញ្ចេញព័ត៌មាន (Output Device) ៖ Monitor, Printer, Modem, Plotters, Projector, LCD Projection Panels, Speakers, Head Phone, ... ។
- System Unit ៖ មានដូចជា Motherboard, CPU, RAM, Power Supply, Floppy Disk Drive, Hard Drive, CD-ROM, VGA Card, Sound Card, ...។
- Software ៖ ជាកម្មវិធីរបស់កុំព្យូទ័រ ហើយជា Instructions ហើយយើងអាចមើលតែប៉ះមិនបានដែលធ្វើឲ្យ Hardware ដំណើរការ។

Software ៖ មាន២ប្រភេទធំៗគឺ

- Operating System Software: Window 95, Windows 98, Window 2000, Window XP, Window Vista, Window 7, Window 8, Window 10, Linux OS, ...។ កុំព្យូទ័រមិនអាចដំណើរការបានទេបើគ្មាន Operating System Software។
- Application Software: Ms. Office, OpenOffice, Photoshop, Firefox, Google Chrome, ...។

6. អ្វីទៅជា Fan?

ចំ: Fan ៖ ជាកង្ហារដែលធ្វើឲ្យកុំព្យូទ័រត្រជាក់ ហើយធ្វើឲ្យកុំព្យូទ័រដំណើរការបានលឿន។ វាមានស្ទើរតែគ្រប់កុំព្យូទ័រ។ ជារឿយៗវាមានច្រើនប្រភេទណាស់ ដូចជា ៖ Fan សម្រាប់ CPU, សម្រាប់ Power Supply, សម្រាប់ VGA Card, សម្រាប់ Case ទាំងមូល។

7. អ្វីទៅជា Motherboard ឬ Main-board?

ចំ: Motherboard ឬ Main-board ជាបន្ទះសៀគ្វីមួយ ដែកប្រើសម្រាប់តភ្ជាប់សមាសភាគនៅក្នុងកុំព្យូទ័រទាំងអស់រួមគ្នា និងជាអ្នកនាំផ្លូវទិន្នន័យ។

8. តើ Motherboard ឬ Main-board ចែកចេញជាប៉ុន្មានផ្នែក?

ចំ: Motherboard ឬ Main-board ត្រូវបានចែកចេញជា២គឺ ៖

- Integrated System Board
- Non-integrated System Board

9. អ្វីទៅជា Hard Disk Drive?

ចំ: Hard Disk Drive ៖ ជាឧបករណ៍សម្រាប់ផ្ទុកទិន្នន័យ និងកម្មវិធីផ្សេងៗដែលអ្នកបានដំឡើង ទោះបីជាគ្មានថាមពលអគ្គិសនីក៏ដោយ។ វាមាន Driver តំណាង Hard Disk គឺ (C: D: E:) សម្រាប់ផ្ទុកទិន្នន័យទាំងអស់នេះក្នុងប្រព័ន្ធទាំងមូល។

10. អ្វីទៅជា CD/DVD-Rom?

ចំ: CD/DVD-Rom : ប្រើសម្រាប់អានទិន្នន័យស្ទើរតែគ្រប់ប្រភេទ CD/DVD ទាំងអស់ និងដំឡើងកម្មវិធីផ្សេងៗ។ ទិន្នន័យទាំងនោះអាចជា ឯកសារធម្មតា កម្មវិធី ចម្រៀង រូបភាព ឯកសារវីដេអូជាដើម។

11. អ្វីទៅជា CPU (Central Processing Unit)?

ចំ: CPU (Central Processing Unit) : វាដូចជាខួរក្បាលកុំព្យូទ័រមួយយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់គ្រប់គ្រងរាល់ប្រព័ន្ធដំណើររបស់កុំព្យូទ័រ ទាំងមូល។ វាជាអ្នកបញ្ជា គណនា និងជាអ្នកត្រួតពិនិត្យរាល់ដំណើរការចេញចូលនៃព័ត៌មានទាំងអស់។

12. តើអ្វីទៅជា CPU Fan?

ចំ: CPU Fan គឺជាកង្ហាររបស់ CPU សម្រាប់ធ្វើឲ្យ CPU ត្រជាក់នៅពេលវាដំណើរការ។ វាផ្សំឡើងរវាង កង្ហារ និងឧបករណ៍ស្រូបកំដៅ។

13. តើអ្វីទៅជា RAM (Radom Access Memory)?

ចំ: RAM (Radom Access Memory) : ជាសតិសម្រាប់រក្សា ឬចងចាំទិន្នន័យជាបណ្តោះអាសន្នដែលដំណើរការនៅពេលមានថាមពលអគ្គិសនីតែប៉ុណ្ណោះ។ ទិន្នន័យទាំងនោះនឹងបាត់បង់នៅពេលដែលគ្មានថាមពលអគ្គិសនី។

14. តើអ្វីទៅជា VGA Card?

ចំ: VGA Card ជាឧបករណ៍បន្ថែមក្នុងរូបភាពឲ្យទៅជារូបភាព រួចបញ្ជូលទៅ Monitor ដែលអាចមើលឃើញ និងអានបានរូបភាពក្រាហ្វិកនោះ។

15. តើអ្វីទៅជា Sound Card?

ចំ: Sound Card ជាឧបករណ៍សម្រាប់បន្ថែមក្នុងសម្លេងហើយបញ្ជូនសម្លេងទៅកាន់ធុងបាស។

16. អ្វីទៅជា Network Card?

ចំ: Network Card : ជាឧបករណ៍សម្រាប់តភ្ជាប់បណ្តាញ Network ពីកុំព្យូទ័រមួយ ទៅកុំព្យូទ័រមួយ។ វាក៏ជាឧបករណ៍សម្រាប់តភ្ជាប់ទៅកាន់អ៊ីនធឺណិតតាមរយៈការតភ្ជាប់តាមរលកអាកាសធំ ដែលហៅថា Broad Band ។

17. អ្វីទៅជា Power Supply?

ចំ: Power Supply : ជាឧបករណ៍សម្រាប់ផ្តល់ថាមពលអគ្គិសនីទៅឲ្យសមាសភាគផ្សេងៗរបស់កុំព្យូទ័រ។ CMOS Battery (Complementary Metal Oxide Semiconductor) : ជាថ្មសម្រាប់រក្សាទុក ការចងចាំទិន្នន័យរបស់ CMOS ។

18. តើឧបករណ៍អ្វីដែលយើងអាចផ្ទុកទិន្នន័យជាអចិន្ត្រៃយ៍ ?

ចំ: ឧបករណ៍អ្វីដែលយើងអាចផ្ទុកទិន្នន័យជាអចិន្ត្រៃយ៍ មានដូចជា៖ Flash (USB), Hard Disk, DVD, CD, SD-Card, Ethernet, Floppy Disk, SSD,.....។

19. តើឧបករណ៍អ្វីដែលយើងអាចផ្ទុកទិន្នន័យបណ្តោះអាសន្ន ?

ចំ: ឧបករណ៍អ្វីដែលយើងអាចផ្ទុកទិន្នន័យបណ្តោះអាសន្ន មាន RAM (Radom Access Memory)។

20. តើអ្វីទៅជាយូនីតកូដខ្មែរ?

ចំ: យូនីតកូដខ្មែរ គឺជាស្តង់ដារអន្តរជាតិថ្មីមួយរបស់ភាសាខ្មែរ ដែលផ្តល់លេខកូដដាក់លាក់សម្រាប់ព្យញ្ជនៈ ស្រះ និងសញ្ញា ទាំងអស់ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងកុំព្យូទ័រ

21. តើយូនីកូដខ្មែរមានប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ?

ចំ: យូនីកូដខ្មែរមានប្រយោជន៍ដូចជា៖

- យូនីកូដខ្មែរប្រើសម្រាប់រចនាម៉ូតូព័ត៌មានក្នុងកុំព្យូទ័រ
- អ្នកអាចប្រើយូនីកូដខ្មែរសម្រាប់វាយអត្ថបទជាភាសាខ្មែរបានលឿន
- អាចបង្ហាញព័ត៌មានផ្សេងៗនៅលើទំព័របណ្តាញអ៊ីនធឺណិតដែលប្រើប្រាស់យូនីកូដខ្មែរ
- អាចស្វែងរកព័ត៌មានលើអ៊ីនធឺណិតជាភាសាខ្មែរតាមរយៈ Google, Yahoo,....
- អាចប្រើសម្រាប់ទំនាក់ទំនងគ្នាជាភាសាខ្មែរតាមរយៈអ៊ីម៉ែល និងការជជែកកម្សាន្ត
- អាចពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធនៃអក្សរខ្មែរពេលអ្នកសរសេរ

22. តើអ្វីទៅជា បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ ?

ចំ: បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ គឺជាជំនាញមួយច្បាស់លាស់ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន ដែលសំដៅលើការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល តាមរយៈឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកដែលជួយឲ្យអង្គការ និងស្ថាប័នមានលទ្ធភាពចូលប្រើប្រាស់ព័ត៌មានបានយ៉ាងរហ័ស។

23. តើបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មានសារៈប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ក៏ដូចជាចំពោះការសិក្សា ?

ចំ: បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មានសារៈប្រយោជន៍ដូចជា៖

- ធ្វើឲ្យការសិក្សាកាន់តែគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ជាពិសេសបញ្ហាដែលពិបាកយល់
- ការស្រាវជ្រាវ និងការចែករំលែកព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍។ ឧ. ការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិត
- ស្វែងរកព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការស្វែងរកការងារធ្វើ។ ឧ. ការធ្វើជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត ឬការងារដែលអ្នកពេញចិត្ត
- បំបាត់ឧបសគ្គអក្ខរកម្មក្នុងការទំនាក់ទំនង។ ឧ. ការប្រើវីឡូ វីដេអូ
- កាត់បន្ថយពេលវេលា និងចម្ងាយ។ ឧ. ការប្រើអ៊ីម៉ែល ទូរស័ព្ទ សន្និសីទវីដេអូ.....
- ផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការអប់រំ។ ឧ. ការសិក្សាពីចម្ងាយតាមរយៈអេឡិចត្រូនិក
- បង្កើតឱកាសការងារថ្មីតាមរយៈ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍
- បង្កើតឱកាសកម្សាន្តសប្បាយ ដូចជា លេងកម្សាន្ត តន្ត្រី វីដេអូ ។ល។

24. តើបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ចែកចេញជាប៉ុន្មាន ?

ចំ: បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ចែកចេញជា ២ ៖

- បច្ចេកវិទ្យាដែលផ្អែកលើកុំព្យូទ័រ ៖ គឺជាអ្វីៗដែលអ្នកធ្វើនៅលើកុំព្យូទ័រដែលអ្នកអាចប្រើការនៅការិយាល័យ ឬនៅផ្ទះ
- បច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងឌីជីថល ៖ គឺជាបច្ចេកវិទ្យាដែលថ្មី និងរីកលូតលាស់បានលឿនដែលអនុញ្ញាតឲ្យមនុស្ស និងអង្គភាពធ្វើការទំនាក់ទំនង និងចែករំលែកព័ត៌មានតាមបែបឌីជីថល។

25. អ្វីទៅជាកម្មវិធីការិយាល័យខ្មែរ (OpenOffice.org)?

ចំ: កម្មវិធីការិយាល័យខ្មែរ (OpenOffice.org) គឺជាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រមួយប្រភេទដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ការងារការិយាល័យ ដូចជា សរសេរអត្ថបទ គ្រប់គ្រងសៀវភៅបញ្ជី ឬទិន្នន័យលេខ ធ្វើបទបង្ហាញ គូសរូបសាមញ្ញ ធ្វើការគណនាផ្សេងៗ ហើយក៏អាចដាក់រូបក្នុងអត្ថបទបាន។

26. តើកម្មវិធីការិយាល័យខ្មែរ (OpenOffice.org) មានគុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះ ?

ចំ: កម្មវិធីការិយាល័យខ្មែរ (OpenOffice.org) មានគុណសម្បត្តិដូចជា:

- គ្មានការបង់ថ្លៃលើអាជ្ញាប័ណ្ណ : អ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់ មានសិទ្ធិប្រើ និងចែកចាយដោយសេរី
- កូដចំហ (Open Source) : អ្នកអាចចែកចាយ ចម្លង និងកែសម្រួលកម្មវិធីនេះដោយសេរី
- ប្រើប្រាស់បានច្រើនប្រព័ន្ធ : Microsoft Windows, Max OS X, Linux, ...
- មានច្រើនភាសា (ភាសា ជាង៥០)
- មានបញ្ចូលនូវកម្មវិធីអក្ខរាវិរុទ្ធ នៃការសរសេរជាពាក្យខ្មែរ ដើម្បីកុំឲ្យសរសេរខុស
- អាចតម្រៀបអក្សរខ្មែរតាមលំដាប់អក្ខរក្រម

27. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីស្តីករិត (Writer)?

ចំ: កម្មវិធីស្តីករិត (Writer) គឺជាកម្មវិធីមួយសម្រាប់សរសេរ និងរៀបចំអត្ថបទ បង្កើតសំបុត្រ សៀវភៅ ធ្វើរបាយការណ៍ សារ ព័ត៌មាន ប័ណ្ណផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ដាក់រូបភាពក្នុងអត្ថបទ និងធ្វើឲ្យអត្ថបទមានសោភ័ណភាពជាដើម។

28. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីនព្វន្ត (Calc)?

ចំ: កម្មវិធីនព្វន្ត (Calc) គឺជាកម្មវិធីសៀវភៅបញ្ជីមួយដែលមានជំនាញទាក់ទងនឹងការគណនា បង្កើតតារាង និងមានលក្ខណៈសម្បត្តិខាងវិភាគទិន្នន័យ បង្កើតគំនូសតាងឲ្យទិន្នន័យ ហើយអាចធ្វើការគណនារូបមន្តជាច្រើនសម្រាប់ការងារហិរញ្ញវត្ថុ ស្ថិតិ គណិតវិទ្យាជាដើម។

29. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីពិព័រណ៍ (Impress)?

ចំ: កម្មវិធីពិព័រណ៍ (Impress) ជាកម្មវិធីមួយដែលអាចរចនាស្លាយសម្រាប់ធ្វើការបង្ហាញផ្សេងៗ។ ជាមួយកម្មវិធីពិព័រណ៍អាចដាក់ចលនាឲ្យវត្ថុ ដាក់ជាសម្លេង កំណត់ដំណើរផ្លាស់ស្លាយ និងកំណត់ការបញ្ចាំងស្លាយជាដើម។

30. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីគំនូរ (Draw)?

ចំ: កម្មវិធីគំនូរ (Draw) ជាកម្មវិធីមានឧបករណ៍គូររូបរាង សម្រាប់ឲ្យអ្នកគូរវត្ថុ គំនូរជាទ្រង់ទ្រាយផ្សេងៗ ដូចជា ដូងក្រាម គំនូសតារាង វត្ថុមាត្រ (3D) ព្រមទាំងសិល្បៈអក្សរផងដែរ។ វាមានបន្ទាត់តភ្ជាប់ ដែលអាចឲ្យអ្នកគូសបន្ទាត់ភ្ជាប់ពីវត្ថុគំនូរមួយទៅវត្ថុមួយទៀតយ៉ាងងាយ។

31. ចូរប្រៀបធៀបភាពខុសគ្នារវាងកម្មវិធីកូដចំហ (Open Soft) និងកម្មវិធីបិទកូដ (Close Soft)។

ចំ: ភាពខុសគ្នារវាងកម្មវិធីកូដចំហ (Open Source) និងកម្មវិធីបិទកូដ (Close Source):

- កម្មវិធីកូដចំហ (Open Source) គឺជាកម្មវិធីរបស់សហគមន៍អ្នកស្ម័គ្រចិត្តនានា នៅលើពិភពលោកបានបង្កើតឡើងដើម្បីចែកចាយឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់ប្រើវាដោយសេរី ស្របច្បាប់ និងឥតគិតថ្លៃលើសិទ្ធិនៃការប្រើប្រាស់កម្មវិធី។
ឧទាហរណ៍: ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការលីនុច (Linux) ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការលីនុចភាសាខ្មែរ (OpenSUSE) កម្មវិធីការិយាល័យ OpenOffice កម្មវិធីអ៊ីនធឺណិត មេខលា (Mekhala) កម្មវិធីអ៊ីមែល មយូរា (Moyura) ។ល។
- កម្មវិធីបិទកូដ គឺជាកម្មវិធីដែលអ្នកត្រូវចំណាយលុយយ៉ាងច្រើនក្នុងការទិញសិទ្ធិប្រើប្រាស់ពីក្រុមហ៊ុនដែលបានបង្កើតដើម្បីយកមកដំឡើង និងប្រើប្រាស់លើកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកបាន ហើយអ្នកគ្មានសិទ្ធិចែកចាយដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ឬម្ចាស់ដើមឡើយ។ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីរបស់ក្រុមហ៊ុនម៉ៃក្រូស្វហ្វ (Microsoft) ដែលមានដូចជា Ms

Windows, Ms Office,... កម្មវិធីរបស់ក្រុមហ៊ុន អាដូបប៊ី (Adobe) មានដូចជា Adobe Photoshop, Adobe Reader, Adobe Illustrator,.....។ល។

32. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រភាសាខ្មែរ ?

ចំ: កម្មវិធីកុំព្យូទ័រភាសាខ្មែរ គឺជាកម្មវិធី ដែលបកប្រែពីកម្មវិធីកូដចំហ មានគុណភាពប្រើប្រាស់ខ្ពស់អាចប្រើធ្វើអ្វីៗតាមបំណង ដែលអ្នកប្រើមិនចាំបាច់ចំណាយប្រាក់ទិញអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬសិទ្ធិប្រើប្រាស់។

33. អ្វីទៅជាអ៊ីនធឺណិត ?

ចំ: អ៊ីនធឺណិតគឺជាមធ្យោបាយទំនាក់ទំនង និងចែករំលែកព័ត៌មានដ៏ធំបំផុតនៅក្នុងពិភពលោក។

34. តើអ៊ីនធឺណិតផ្តល់ឲ្យនូវសេវាកម្មអ្វីខ្លះ ?

ចំ: អ៊ីនធឺណិតផ្តល់ឲ្យនូវសេវាកម្មដូចជា ៖

- អ៊ីម៉ែល (E-mail)
- ព័ត៌មាន (Information)
- ការជជែកកម្សាន្ត (Chat)
- ការទិញ/លក់តាមអ៊ីនធឺណិត (Shopping)
- ការសិក្សាតាមអ៊ីនធឺណិត (E-Learning)
- កម្មវិធីផ្សេងៗ (Program)

35. នៅក្នុងស្ថាប័នមួយធ្វើការតបណ្តាញ (Network) តើការតបណ្តាញនេះបានផ្តល់គុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះដល់ស្ថាប័ន ?

ចំ: ការតបណ្តាញ(Network) បានផ្តល់គុណសម្បត្តិដល់ស្ថាប័ន ដូចជា ៖

- ចំណេញពេលវេលា ធ្វើការងារបានរហ័សទាន់ចិត្ត
- កាត់បន្ថយការចំណាយ
- ងាយស្រួលក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងគ្នា
- អាចផ្តល់ព័ត៌មានឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក
- ងាយស្រួលក្នុងការរៀនសូត្រ
- ផ្តល់ភាពងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកឯកសារ
- ធ្វើឲ្យមានភាពសប្បាយរីករាយតាមរយៈការជជែកកម្សាន្ត អ៊ីនធឺណិត
- ងាយស្រួលក្នុងការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
- អាចទិញ/លក់ទំនិញតាម Online
- ទទួលបានព័ត៌មានថ្មីៗ ដែលទើបនឹងកើតមាន
- ងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក

36. តើអ្វីទៅជាកម្មវិធីរុករកបណ្តាញ (Web Browser)? រកឲ្យបាន៤។

ចំ: កម្មវិធីរុករកបណ្តាញ (Web Browser) គឺជាកម្មវិធីសម្រាប់បើកមើលព័ត៌មាននៅលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត ហើយអាចស្វែងរក ព័ត៌មានដែលអ្នកប្រើប្រាស់បានចែករំលែក។ កម្មវិធីនេះមានដូចជា កម្មវិធី មេឌលា (Firefox ភាសាខ្មែរ), Google Chrome,

Internet Explorer, Safari។

37. អ្វីទៅជាកម្មវិធីមេឌលា (Firefox)?

ចំ: កម្មវិធីមេឌលា (Firefox) គឺជាកម្មវិធីអ៊ីនធឺណិត ដ៏មានសក្តានុពលមួយប្រភេទដែលមានចំណុចប្រទាក់អ្នកប្រើភាសាខ្មែរ ប្រើសម្រាប់រុករកតំបន់បណ្តាញផ្សេងៗ នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត បានរហ័ស និងមានសុវត្ថិភាពខ្ពស់។ កម្មវិធីនេះបកប្រែ និងកែសម្រួលភាសាខ្មែរចេញពីកម្មវិធី Firefox។

38. តើអ្វីទៅជាទំព័របណ្តាញ (Web Page)?

ចំ: ទំព័របណ្តាញ (Web Page) គឺជាឯកសារទាំងឡាយដែលប្រមូលផ្តុំនៅលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត។

39. តើអ្វីទៅជាតំបន់បណ្តាញ (Web Site)?

ចំ: តំបន់ (Web Site) គឺជាតំបន់បណ្តាញរបស់ស្ថាប័នណាមួយដូចជា រដ្ឋាភិបាល អង្គការ ក្រុមហ៊ុន មហាវិទ្យាល័យ ដែលគេបង្កើតឡើងសម្រាប់ដាក់បង្ហាញព័ត៌មាននៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត។

40. អ្វីទៅជា www និង URL ?

ចំ: - www គឺជាពាក្យកាត់របស់ World Wide Web ហើយអក្សរកាត់នេះជាភាសាកូដមួយដែលប្រើសម្រាប់ដាក់ពីមុខអាសយដ្ឋានតំបន់បណ្តាញដែលអ្នកអាចប្រើវា នៅក្នុងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកគេហទំព័រដែលអ្នកចង់បើក។

- URL គឺជាពាក្យកាត់របស់ Uniform Resource Locator។ ទំព័របណ្តាញដែលគេផ្សព្វផ្សាយនៅលើអ៊ីនធឺណិតសុទ្ធតែមានទីតាំងរៀងខ្លួននិងឈ្មោះខុសៗគ្នា ហៅថា URL។

41. អ្វីទៅជា Gmail?

ចំ: Gmail គឺជាសេវាកម្មសំបុត្របណ្តាញ ឬអ៊ីម៉ែលឥតគិតថ្លៃរបស់ Google វាភ្ជាប់មកជាមួយស្រាប់នូវម៉ាស៊ីនស្វែងរក Google និង Google+ ដែលមានលក្ខណៈដូចនឹង Facebook ដែរ។

42. ហេតុអ្វីបានជាយើងចាំបាច់ប្រើ Gmail?

ចំ: ជាយើងចាំបាច់ប្រើ Gmail ព្រោះ ៖

- មានសុវត្ថិភាព, Spam តិចតួច និងឥតគិតថ្លៃ
- ស្វែងរកឯកសារបានលឿន
- អាចផ្ញើកម្សាន្តគ្នា
- មានប្រើភាសា
- មានទំហំរហូតដល់ 15 GB នៅក្នុង Google Drive
- រក្សាឯកសារ និងរូបភាពបានរហូត
- គណនី Gmail អ្នកអាចចូលប្រើសេវាកម្មជាច្រើនដូចជា៖ YouTube, Google Drive, Google Plus, Google Calender, Facebook, Instragam,....
- មានសមត្ថភាពអាចឲ្យយើងទិញកម្មវិធីផ្សេងៗពី Google Play Store

43. អ្វីទៅជាកម្មវិធី មយូក ?

ចំ: កម្មវិធីមយូក គឺជាកម្មវិធីអ៊ីម៉ែលភាសាខ្មែរឥតគិតថ្លៃមួយ ដែលអ្នកអាចប្រើសម្រាប់ ផ្ញើសារ ទទួលសារ បញ្ជូនសារ ឆ្លើយតបសារ ហើយក៏អាចធ្វើជា រូបភាព និង File ផ្សេងៗទៀតយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

44. អ្វីទៅជាអាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែល ?

ចំ: អាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែល គឺប្រៀបដូចជាអាសយដ្ឋានផ្ទះបុគ្គលម្នាក់ៗដែរ។ បើសិនអ្នកចង់ផ្ញើសារទៅកាន់នរណាម្នាក់ អ្នកត្រូវបំពេញ អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកទទួលបានត្រឹមត្រូវ មុនពេលអ្នកផ្ញើចេញ ទើបនេះបានទៅដល់អ្នកទទួល។

45. តើបណ្តាញយមានប៉ុន្មានប្រភេទ ? ចូរប្រៀបរាប់ព្រមទាំងឲ្យនិយមន័យ ?

ចំ: បណ្តាញយមាន ៣ ប្រភេទ មានដូចជា៖

- បណ្តាញយអេឡិចត្រូនិច : ជាបណ្តាញយ ដែលមានឯកសារសំបូរបែបហើយទំលំទូលាយ ដំណើរការដោយប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ដែលងាយស្រួលរក ងាយស្រួលរកមើល អាចមើលបានគ្រប់ទីកន្លែង តាមរយៈឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិច ចំណាយពេលតិចក្នុងការស្វែងរក ហើយឯកសាររក្សាទុកបានយូរ។
- បណ្តាញយបុរាណ : គឺជាបណ្តាញយដែលឯកសារត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងបន្ទប់មួយ ហើយឯកសារត្រូវបានរក្សាទុកផ្នែកតាមប្រភេទ ហើយមានតុទូ សម្រាប់ដាក់សៀវភៅ និងមានកៅអី សម្រាប់អង្គុយអាន និងមានការគ្រប់គ្រងឯកសារដោយសរសេរដៃ រាល់ការខ្ចី និងសងសៀវភៅ និងមានចំនួនសៀវភៅបណ្តាញត្រូវកត់ត្រាដោយដៃ។
- បណ្តាញយទំនើប : គឺជាបណ្តាញយដែលឯកសារត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងបន្ទប់មួយ ហើយឯកសារត្រូវបានរក្សាទុកផ្នែកតាមប្រភេទ ហើយមានតុទូ សម្រាប់ដាក់សៀវភៅ និងមានកៅអី សម្រាប់អង្គុយអាន និងមានការគ្រប់គ្រងឯកសារដូចជាការខ្ចី និងសងសៀវភៅត្រូវបានកត់ត្រាដោយកុំព្យូទ័រ ឬ គ្រឿងអេឡិចត្រូនិច ដែលមានភាពងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រង។

46. តើបណ្តាញយអេឡិចត្រូនិច (E-Library) មានសារៈប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ? សម្រាប់ការសិក្សា ?

ចំ: បណ្តាញយអេឡិចត្រូនិច (E-Library) មានសារៈប្រយោជន៍សម្រាប់ការសិក្សា មានដូចជា៖

- ងាយស្រួលស្វែងរកឯកសារ
- មានភាពឆាប់រហ័សក្នុងការស្វែងរក មិនចំណាយពេលយូរ
- មានឯកសារសំបូរបែប
- ឯកសាររក្សាទុកបានរយៈពេលយូរ
- ងាយស្រួលមើល មើលបានគ្រប់ទីកន្លែង គ្រប់ពេលវេលា ពេលមានអ៊ីនធឺណិត
- អាចដោតឡូតទុកមើលពេលក្រោយបាន
- កាត់បន្ថយការចំណាយក្នុងការទិញឯកសារ
- ឯកសារមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ
- ងាយស្រួលក្នុងការចែករំលែកទៅកាន់មិត្តភក្តិ
- សិស្សអាចស្វែងរកបានទាន់ពេលវេលា
- ធ្វើឲ្យសិស្សយល់ច្បាស់លក្ខណៈបែបវិទ្យាសាស្ត្រ

47. តើឧបករណ៍ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មានអ្វីខ្លះ ?

ចំ: ឧបករណ៍ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មានដូចជា ៖ ទូរស័ព្ទ, កុំព្យូទ័រ, វីឡូ, ម៉ាញ៉េត, ទូរទស្សន៍, iPad, icom radio, Smart watch, CD Player, ...។

48. តើក្នុងកម្មវិធីការិយាល័យមានកម្មវិធីអ្វីខ្លះ ?

ចំ: OpenOffice.org កម្មវិធីការិយាល័យរបស់ខ្មែរ Microsoft Office ជាកម្មវិធីការិយាល័យរបស់ ក្រុមហ៊ុន Microsoft។

OpenOffice.org មាន

- ស្ទីករីតិ (OpenOffice.org Writer)
- នព្វន្ត (OpenOffice.org Calc)
- ពិព័រណ៍ (OpenOffice.org Impress)
- គំនូរ (OpenOffice.org Draw)
- មូលដ្ឋានទិន្នន័យ (OpenOffice.org Base)
- និព្វន្តរូបមន្ត (OpenOffice.org Math)

Microsoft Office មាន

- Microsoft Word
- Microsoft Excel
- Microsoft Power Point
- Microsoft Access
- Microsoft Publisher
- Microsoft Paint
- Microsoft Equation

49. តើកម្មវិធីបណ្តាញសង្គមមានអ្វីខ្លះ ? ចូររៀបរាប់ យ៉ាងតិចឲ្យបាន៤។

ចំ: កម្មវិធីបណ្តាញសង្គមមានដូចជា ៖ Facebook, Instagram, Telegram, Line, Twitter, Snapchat, YouTube, Blog, ...។

50. អ្វីទៅជា Web 2.0 ?

ចំ: Web 2.0 គឺជាបច្ចេកវិទ្យាជំនាន់ថ្មីនៃអ៊ីនធឺណិត ដែលអ្នកប្រើមានការងាយស្រួល ក្នុងការចូលទៅកាន់ពិភពលោកព័ត៌មាន ធ្វើការទំនាក់ទំនង ការសហការ ការចែករំលែកធនធាន និងចំណេះដឹងរវាងអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងឡាយ នៅលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត។

51. តើការបញ្ជូនព័ត៌មានពីឧបករណ៍ទៅឧបករណ៍មួយមានប៉ុន្មានប្រភេទ ? (Data Communication)

ចំ: ការបញ្ជូនព័ត៌មានមាន២ប្រភេទ៖

- Local Communication : គឺជាការធ្វើការទំនាក់ទំនងរវាងឧបករណ៍ពីរ ឬច្រើន ដែលនៅលើបណ្តាញតែជាមួយគ្នា ដែលមានទីតាំងបន្ទប់មួយ អាគារមួយ ឬបរិវេនតែមួយ ជាមួយគ្នា។
- Remote Communication : គឺជាការធ្វើទំនាក់ទំនងរវាងឧបករណ៍ពីរ ឬច្រើនដែលស្ថិតនៅទីតាំងឆ្ងាយពីគ្នា ហើយនៅក្នុងប្រព័ន្ធនេះគេប្រើ Modems សម្រាប់បញ្ជូនរលកសញ្ញាពី Digital to Analogues តាម Telephone line ឆ្ពោះទៅ Remote Modems រួចបំប្លែង Analogues signal ពីប្រព័ន្ធ Telephone line ទៅ Digital signal ដែលប្រើប្រាស់ដោយកុំព្យូទ័រ។

52. តើអ្វីទៅជាទិន្នន័យ (Data)?

ចំ: Data សំដៅដល់អ្វីៗដែលកើតមានឡើងក្នុងទំនាក់ទំនងដូចជា Picture, Voice, Character, Number, Symbol, Message, Information, Signal។

53. ហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវប្រើកុំព្យូទ័រសម្រាប់ធ្វើការងារ ?

ចំ: បានជាយើងត្រូវប្រើកុំព្យូទ័រសម្រាប់ធ្វើការងារព្រោះប្រើកុំព្យូទ័រមានល្បឿនលឿនជាងការសរសេរដៃ ហើយមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ដូចជា:

- ធ្វើការបានលឿន និងត្រឹមត្រូវប្រាកដលាក់ជាង
- អាចប្រើផ្នែកព័ត៌មានម្តងទៀតក្នុងឯកសារផ្សេង
- អាចធ្វើការគណនាបានត្រឹមត្រូវ និងជាក់លាក់
- អាចកែអក្ខរាវិរុទ្ធនៃការសរសេរពាក្យ
- អាចធ្វើកិច្ចការដែលមើលទៅមានលក្ខណៈជំនាញថែមទៀត
- អាចធ្វើកិច្ចការដែលមើលទៅមានលក្ខណៈជំនាញថែមទៀត
- អាចធ្វើការចម្លងបានច្រើន និងកំណែផ្សេងៗនៃឯកសារអេឡិចត្រូនិចដែលអ្នកចង់បាន
- អាចថែរក្សា និងផ្ទុកនូវឯកសារបានល្អ និងមានរបៀប
- អាចផ្ញើសារ និងភ្ជាប់ឯកសារផ្សេងៗទៅឆ្ងាយបានដោយងាយ
- អាចស្វែងរកព័ត៌មានដែលអ្នកត្រូវការបានយ៉ាងលឿនទាន់ចិត្ត

54. តើកុំព្យូទ័រលើតុ (Desktop) និងកុំព្យូទ័រយួរដៃ (Laptop) ជាអ្វី ?

ចំ: - កុំព្យូទ័រលើតុ (Desktop) គឺជាកុំព្យូទ័រដែលគេប្រើដោយដាក់លើតុជានិច្ច។ អ្នកមិនអាចយកវាទៅតាមខ្លួនដើម្បីប្រើប្រាស់គ្រប់ទីកន្លែងបាននោះទេ ហើយវាគ្មានថ្នាំសំរាប់ផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនីទេ វាប្រើ Power Supply សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីដែលបានតភ្ជាប់ ចរន្តអគ្គិសនីពី ឈ្នាប់ញី។

- កុំព្យូទ័រយួរដៃ (Laptop) ជាកុំព្យូទ័រដែលអាចចល័តបាន ឬដាក់តាមខ្លួនសម្រាប់ប្រើប្រាស់គ្រប់ទីកន្លែងបាន ហើយវាមានថ្នាំសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនីដើម្បីឲ្យកុំព្យូទ័រដំណើរការ។

55. តើអ៊ីនធឺណិត (Internet) ផ្តល់សេវាកម្មអ្វីខ្លះ ?

ចំ: អ៊ីនធឺណិត (Internet) ផ្តល់សេវាកម្មដូចជា ៖

- ផ្តល់ព័ត៌មាន ចំណេះដឹងនិងការសិក្សារៀនសូត្រ
- ទំនាក់ទំនង និងចែករំលែក
- ផ្តល់ព័ត៌មានទំនាក់ទំនង អាសយដ្ឋាន និងផែនទី
- សេវាកម្មធនាគារ សេវាកម្មបង់វិក័យបត្រ និងទិញទំនិញ
- លក់ផលិតផល និងអាចស្វែងរកលុយ
- ធ្វើការបែបសហការ ធ្វើការងារផ្ទះ និងអាចធ្វើការងារពីចម្ងាយទូទាំងពិភពលោក
- វិភាគទានលើគម្រោងអ្វីមួយ

- កម្សាន្ត
- ប្រើសេវាកម្មអ៊ីនធឺណិត សម្រាប់ភ្ជាប់ទៅឧបករណ៍ដើម្បីងាយស្រួលប្រើប្រាស់
- ផ្ទុកទិន្នន័យ
- សម្រាប់ជំនួញ

56. អ្វីទៅជាអ៊ីម៉ែល (E-mail)?

ចំ: អ៊ីម៉ែល (E-mail) គឺជាសារអេឡិចត្រូនិចដែលផ្ញើរពីមនុស្សម្នាក់ទៅអ្នកណាម្នាក់តាមរយៈប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ហើយសារដូចជា អត្ថបទ រូបភាព File ជាដើម។

57. ចូរនិយាយពីប្រព័ន្ធដំណើរការរបស់អ៊ីម៉ែល ?

ចំ: ដំណើរការអ៊ីម៉ែល នៅពេលអ្នកណាម្នាក់ផ្ញើសារឬសំបុត្រទៅនរណាម្នាក់ទៀត ដំបូងសារឬ សំបុត្រនោះវាត្រូវឆ្លងកាត់ ម៉ាស៊ីនបម្រើ ឬ ម៉ាស៊ីនមេធ្វើការស្វែងរកនូវក្បួនទុកសារ ឬសំបុត្ររបស់អ្នកដែលត្រូវបានផ្ញើទៅ ហើយម៉ាស៊ីនបម្រើធ្វើការ ត្រួតពិនិត្យមើលសារ ឬសំបុត្រនោះត្រឹមត្រូវហើយឬនៅ បើត្រឹមត្រូវហើយម៉ាស៊ីនបម្រើផ្ញើទៅកាន់ម៉ាស៊ីនអ្នកបានត្រូវផ្ញើទៅ ហើយអ្នកដែលទទួលសារ ឬសំបុត្រត្រូវផ្ញើពីតំបន់របស់ខ្លួនទៅម៉ាស៊ីនបម្រើ។

58. អ្វីទៅជាកម្មវិធីរចនារូបភាព (Photoshop)?

ចំ: កម្មវិធីរចនារូបភាព (Photoshop) គឺជាកម្មវិធីមួយដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់រចនា និងកែលម្អ រូបភាព កាត់រូបភាព និង របស់ ផ្សេងៗ ឲ្យមានភាពស្រស់ស្អាត ល្អប្រសើរតាមតម្រូវការដែលគេចង់បាន។

59. តើកម្មវិធីរចនារូបភាព (Photoshop) មានសារៈប្រយោជន៍អ្វីខ្លះចំពោះការសិក្សា ?

ចំ: កម្មវិធីរចនារូបភាព (Photoshop) មានសារៈប្រយោជន៍ចំពោះការសិក្សា មានដូចជា

- Book cover page design
- Business card design
- iPhone apps design
- Image background removal
- Logo design
- Photo editing
- UI design

60. តើអ្វីទៅជាថត Folder)?

ចំ: ថត (Folder) គឺជារូបតំណាងដែលមានពណ៌លឿង មើលទៅដូចជាថតទូរ ឬថតដាក់អ្វីមួយ ដែលយើងអាចប្រើវាសម្រាប់ផ្ទុក ទិន្នន័យក្នុងកុំព្យូទ័រ។

61. តើអ្វីទៅជាប្រព័ន្ធគោលរបស់កុំព្យូទ័រ ?

ចំ: ប្រព័ន្ធគោលរបស់កុំព្យូទ័រ គឺជាប្រព័ន្ធលេខដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រគេប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ គោលពីរ (Binary Number System) ដែលមានតែពីរលេខ ពោលគឺ លេខ 0 និងលេខ 1 ។

- លេខ 0 តំណាងឲ្យស្ងៀម ក្នុងតាក់បិទ (Off, Turn off, Switch off,.....)
- លេខ 1 តំណាងឲ្យស្ងៀម ក្នុងតាក់បើក (On, Turn on, Switch on,.....)

62. តើខ្នាតផ្ទុកទិន្នន័យរបស់កុំព្យូទ័រមានអ្វីខ្លះ?

ចំ: ខ្នាតផ្ទុកទិន្នន័យរបស់កុំព្យូទ័រមានដូចជា ៖

- Binary digit (Bit)
- Byte (Byte)
- Kilobyte (KB)
- Megabyte (MB)
- Gigabyte (GB)
- Terabyte (TB)

8Bit = 1 byte

1024 byte = 1 Kilobyte

ពីចន្លោះខ្នាតមួយទៅខ្នាតមួយខុសគ្នា 1024 លើកលែងតែចន្លោះពី bit ទៅ byte គឺ 8។

63. រូបមន្ត

- Sum( ) ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់ធ្វើការគណនាកំណត់លេខក្នុង Cell។ មានរូបមន្ត =Sum(ចំនួន១; ចំនួន២)
- Rank() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់ធ្វើការគណនាកំណត់ថ្នាក់។ មានរូបមន្ត =Rank(តម្លៃ; ទិន្នន័យ; ប្រភេទ)
- Count() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់ប្រើសម្រាប់រាប់ចំនួន Cell ដែលរាប់តែចំនួន Cell ដែលផ្ទុកទិន្នន័យលេខ។ Counta() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់រាប់ចំនួន Cell ទាំងលេខ និងអក្សរ។ មានរូបមន្ត =Count(ចំនួន១; ចំនួន២;.....)
- Mod() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់គណនាកំណត់លេខនៃការចែក។ មានរូបមន្ត =Mod(តំណាងចែក; តួចែក)
- If() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់គណនាទៅតាមលក្ខខណ្ឌ។ មានរូបមន្ត =If(សាកល្បង; នោះ_តម្លៃ; បើពុំនោះសោត_តម្លៃ)
- Average() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់គណនាកម្មធ្យមភាគ។ មានរូបមន្ត =Average(ចំនួន១; ចំនួន២; .....)
- Max() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់គណនាកត្តាខ្ពស់បំផុត។ មានរូបមន្ត =Max(ចំនួន១; ចំនួន២; .....)
- Min() ជារូបមន្តប្រើសម្រាប់គណនាកត្តាទាបបំផុត។ មានរូបមន្ត =Min(ចំនួន១; ចំនួន២; .....)

64. អ្វីទៅជា Window Explorer?

ចំ: Window Explorer គឺជាកម្មវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រង និងរុករកប្រព័ន្ធដងកសាងទាំងអស់ដែលមានក្នុង Hard Drive របស់កុំព្យូទ័រ។

65. តើ Firewall ជាអ្វី?

ចំ: Firewall គឺជាវត្ថុសម្រាប់ការពារដែលបានរចនាឡើងដើម្បីការពារ ការជ្រាបចូលពីខាងក្រៅដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ឬពីបណ្តាញឯកជនណាមួយ។ យើងអាចអនុវត្ត Firewall ទាំងផ្នែករឹងបន្ថែម (Hardware ដូចជា Mikrotik, Cisco Asa, ...) និងរូបបញ្ចូលកម្មវិធី Software ឬការរូបបញ្ចូលទាំងពីរ។ Firewall ការពារអ្នកប្រើ Internet ដែលមិនមានការអនុញ្ញាតពីការចូលប្រើបណ្តាញឯកជនដែលភ្ជាប់ Internet រួមទាំង Intranet។

66. ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបញ្ចប់ស្វាយឲ្យពេញអេក្រង់?

ចំ: របៀបបញ្ចប់ស្វាយឲ្យពេញអេក្រង់ យើងត្រូវ ៖ ជ្រើសរើសម៉ីនុយ បញ្ចប់ស្វាយ - បញ្ចប់ស្វាយ។

67. តើកម្មវិធីកុំព្យូទ័រមានប៉ុន្មានប្រភេទ? អ្វីខ្លះ? ចូរពន្យល។

ចំ: កម្មវិធីកុំព្យូទ័រមានពីរប្រភេទគឺ កូដបិទ និងកូដចំហ។

- កម្មវិធីកូដចំហ (Open Source) គឺជាកម្មវិធីរបស់សហគមន៍អ្នកស្ម័គ្រចិត្តនានា នៅលើពិភពលោកបានបង្កើតឡើងដើម្បីចែកចាយឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់ប្រើវាដោយសេរី ស្របច្បាប់ និងឥតគិតថ្លៃលើសិទ្ធិនៃការប្រើប្រាស់កម្មវិធី។
ឧទាហរណ៍៖ ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការលីនុច (Linux) ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការលីនុចភាសាខ្មែរ (OpenSUSE) កម្មវិធីការិយាល័យ OpenOffice កម្មវិធីអ៊ីនធឺណិត មេខលា (Mekhala) កម្មវិធីអ៊ីមែល មយូរា (Moyura) ។ល។
- កម្មវិធីបិទកូដ គឺជាកម្មវិធីដែលអ្នកត្រូវចំណាយលុយយ៉ាងច្រើនក្នុងការទិញសិទ្ធិប្រើប្រាស់ពីក្រុមហ៊ុនដែលបានបង្កើតដើម្បីយកមកដំឡើង និងប្រើប្រាស់លើកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកបាន ហើយអ្នកគ្មានសិទ្ធិចែកចាយដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ឬម្ចាស់ដើមឡើយ។ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីរបស់ក្រុមហ៊ុនម៉ៃក្រូស្វហ្វ (Microsoft) ដែលមានដូចជា Ms Windows, Ms Office,... កម្មវិធីរបស់ក្រុមហ៊ុន អាដូបធី (Adobe) មានដូចជា Adobe Photoshop, Adobe Reader, Adobe Illustrator,.....។ល។

68. ដើម្បីសម្រេចទិញកុំព្យូទ័រមួយគ្រឿងតើអ្នកត្រូវគិតលើអ្វីខ្លះ ?

ចំ៖ ដើម្បីសម្រេចទិញកុំព្យូទ័រមួយគ្រឿងតើអ្នកត្រូវគិតប្រភេទការងារត្រូវគិត៖

- RAM (ទំហំផ្ទុក)
- CPU (ល្បឿន)
- Hard Disk (ទំហំផ្ទុកនៃ Storage)
- ជំនាន់ (ជំនាន់ទីប៉ុន្មាន)
- VGA (VGA ជាច្រើនប្រភេទ)

69. តើច្រកខាងក្រោមនេះច្រកណាខ្លះប្រើប្រាស់សម្រាប់ភ្ជាប់ពីខ្សែម៉ាស៊ីនចតឌីជីថលទៅកុំព្យូទ័រ ?

ចំ៖ ច្រកណាដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ភ្ជាប់ពីខ្សែម៉ាស៊ីនចតឌីជីថលទៅកុំព្យូទ័រ គឺ ច្រក USB (USB Port)។

70. ចូរប្រាប់ពីឈ្មោះពុម្ពអក្សរយូនីកូដខ្មែរ ?

ចំ៖ ពុម្ពអក្សរយូនីកូដខ្មែរមានច្រើនដូចជា ៖

- Khmer OS
- Khmer OS Battambang
- Khmer OS Bokor
- Khmer OS Content
- Khmer OS Fasthand
- Khmer OS Moul
- Khmer OS Moul Light
- Khmer OS Siemreap
- Khmer OS System .....

71. តើប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការរបស់កុំព្យូទ័រមានប៉ុន្មានប្រភេទ ? ឧទាហរណ៍បញ្ជាក់ ? អ្វីខ្លះ ?

ចំ៖ ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការរបស់កុំព្យូទ័រមានច្រើនប្រភេទ ដូចជា ៖ Microsoft Windows, Mac OS X, Linux, Sun Solaris, ... ។

72. តើមេរោគកុំព្យូទ័រជាអ្វី ? តើវាឆ្លងចូលមកកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកតាមកត្តាអ្វីខ្លះ ? ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីកុំឲ្យកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកឆ្លងមេរោគ ?

ចំ: - មេរោគកុំព្យូទ័រ គឺជាពពួកកម្មវិធីមួយចំនួនដែលធ្វើឲ្យកម្មវិធីមួយចំនួនដែលយើងប្រើប្រាស់ក្នុងកុំព្យូទ័ររបស់យើងមិនអាចធ្វើប្រតិបត្តិការបានល្អ ឬធ្វើឲ្យកម្មវិធីនោះឈប់ដំណើរការ និងធ្វើឲ្យកុំព្យូទ័ររបស់យើងដំណើរការយឺត និងឈប់ដំណើរការ។

- វាឆ្លងចូលមកកុំព្យូទ័រតាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតក្នុងការ Download ដែលកម្មវិធីខ្លះមានមេរោគ ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍មួយចំនួនក្នុងការដោតភ្ជាប់ជាមួយកុំព្យូទ័រ ដូចជា Flash នឹងតាមរយៈឯកសារមួយចំនួនទៀត។
- ដើម្បីកុំឲ្យកុំព្យូទ័រឆ្លងមេរោគ យើងត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការដោត Flash ឬក៏ Download កម្មវិធីដែលមិនស្គាល់មកប្រើប្រាស់ ជាពិសេសត្រូវប្រើប្រាស់កម្មវិធីមួយចំនួនក្នុងការចាប់មេរោគ មានដូចជា Bitdefender Antivirus Pro, Norton Antivirus, ESET NOD32 Antivirus, Webroot SecureAnywhere AntiVirus, Kaspersky Antivirus, Panda Antivirus, AVG Antivirus, Avast Antivirus, Avira Antivirus, ... ឬក៏កម្មវិធីជាច្រើនទៀតដែលទាក់ទងក្នុងការការពារមេរោគ។

73. តើបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មានប៉ុន្មានប្រភេទ? អ្វីខ្លះ?

ចំ: បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍មាន ៥ ប្រភេទ ដូចជា៖

- វីទ្យុ (Radio)
- ទូរទស្សន៍ (Television)
- ទូរស័ព្ទ (Telephony)
- កុំព្យូទ័រ (Computer)
- អ៊ីនធឺណិត (Internet)

74. ចូរឲ្យអត្ថន័យនៃពាក្យ Download និង Upload។

ចំ: - Download ជាការទាញយកឯកសារឬអ្វីផ្សេងៗតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតមករក្សាទុកក្នុងឧបករណ៍ដែលយើងកំពុងតែប្រើ។

- Upload ជាការបញ្ចូលឯកសារឬអ្វីផ្សេងៗទៅក្នុងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ដើម្បីធ្វើការចែករំលែក។

75. តើអង្គចងចាំ (Memory) ចែកចេញជាប៉ុន្មានប្រភេទ? អ្វីខ្លះ?

ចំ: អង្គចងចាំ (Memory) ចែកចេញជា ២ ប្រភេទ ដូចជា៖

- Primary Memory : SRAM, DRAM, DRDRAM (RAM : Random Access Memory)
- Secondary Memory : PROM, EPROM, EEPROM (ROM : Read only Memory)

76. តើផ្នែកមួយណាដែលជាផ្នែកគិតរបស់កុំព្យូទ័រ?

ចំ: ផ្នែកមួយដែលជាផ្នែកគិតរបស់កុំព្យូទ័រ គឺ CPU ។

77. តួនាទីរបស់ ROM ក្នុងកុំព្យូទ័រ?

ចំ: តួនាទីរបស់ ROM ក្នុងកុំព្យូទ័រមានតួនាទីសម្រាប់តែអានព័ត៌មានប៉ុណ្ណោះ (only read)។ (ទិន្នន័យត្រូវបានរក្សាទុកទោះបីជាកុំព្យូទ័រមិនដោយ។

78. ភាពខុសគ្នារវាងអក្សរចាស់ៗ (Limon, ABC, ... និងពុម្ពអក្សរយុទ្ធសាស្ត្រ)?

ចំ: ភាពខុសគ្នារវាងអក្សរចាស់ៗ (Limon, ABC, ... និងពុម្ពអក្សរយុទ្ធសាស្ត្រ) ៖

- ពុម្ពអក្សរ (Limon, ABC,...) ៖ ប្រើ Shift + Ctrl សម្រាប់ដាក់ជើង ហើយវាយអត្ថបទ (ពីឆ្វេងទៅ ការវាយត្រូវវាយស្រប៖មុន) ។

- យូនីកូដខ្មែរ ៖ ប្រើសញ្ញា . នៅត្រង់គ្រាប់ចុច J សម្រាប់ដាក់ដើង ហើយវាយអក្សរតាមការប្រកប មានគ្រាប់ចុចនៅលើ គ្នាចុចតំណាងឲ្យស្រះនីមួយៗ ហើយការវាយគឺត្រូវវាយព្យញ្ជនៈមុនស្រះ (វាយតាមការប្រកប) ការវាយមានលក្ខណៈ លឿនជាង Limon។

79. តើអ្វីទៅជា Bios?

ចំ: BIOS (Basic input output System) គឺជាការចាប់ផ្តើមដំបូងនៃកុំព្យូទ័រ ការធ្វើតេស្តនិងការកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធដំបូងនៃ ដំណើរការ ហើយវាក៏ជាផ្ទាំងមួយដែលយើងប្រើប្រាស់វានៅពេលយើងដំឡើង Window ផងដែរ។

80. តើប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការមានតួនាទីអ្វី?

ចំ: ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការមានតួនាទីដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងសម្របសម្រួលរាល់ដំណើរការទាំងអស់របស់កុំព្យូទ័រ (Hardware និង Software)។

81. Port : ជារន្ធដែលអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកអាចភ្ជាប់ឧបករណ៍បន្ថែមខាងក្រៅទៅកាន់កុំព្យូទ័រ។ Port ដែលគេនិយមប្រើសព្វថ្ងៃ

រួមមាន ៖

- USB (Universal Serial Bus)
- Ethernet
- Sound
- Parallel
- VGA (Video Graphics Adapter)
- DVI (Digital Video Interface)
- Power
- Firewire (iLink) / IEEE1394 (Institute of Electrical and Electronics Engineers)
- Card reader
- PS/2

Thanks You!